Maa-ainesten ottamisalueen valvonta

Ympäristölautakunta 17.09.2025 § 115

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Sini Yli-Öyrä

Seloste ja perustelut: Ylöjärven ympäristölautakunta on 4.5.2010 § 103 myöntänyt maa-ainesluvan maa-ainesten ottamiseen Ylöjärven kaupungin Sontun kylään kiinteistöille 980-439-1-67 ja 980-439-2-193. Ottamisalue sijaitsee Kyröskoskentien varrella Vilpeenharjulla. Maa-aineslupa sai lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 15.2.2013. Lupa on siirretty alkuperäisiltä luvanhaltijoilta nykyiselle luvanhaltijalle Tampereen Autokuljetus Oy:lle ympäristölautakunnan päätöksellä 29.10.2013 § 142.

Maa-ainesten ottoluvan mukainen alue on vanhaa soranottoaluetta, jolla on toimittu jo ennen maa-aineslain voimaantuloa. Luvalla aluetta laajennettiin harjuun päin. Maa-ainesluvassa ottotoiminta jaettiin vanhan osan maisemointiin sekä ottamisalueen laajentamiseen.

Ottamisalue sijaitsee Vilpeenharjun 1-luokan pohjavesialueella varsinaisella muodostumisalueella. Maa-aineslain mukaiseen lupaa on sisältynyt pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailua. Tulosten mukaan pohjavesi on ollut alueella korkeimmillaan tasossa +82,88 (vuonna 2014 tehty mittaus). Maanpinta pohjavesiputken kohdalla on tasossa +100,99. Lupaa on haettu siten, että ottamisen alin sallittu taso alueella on välillä +95,00-100,0 siten, että taso laskee loivasti pohjoiseen ja länteen. Lupamääräyksen 4 mukaan alin sallittu kaivutaso on +95 eikä maa-ainesten ottamista saa ulottaa 6 metriä lähemmäksi ylintä mitattua pohjavesipintaa.

Kiinteistö ei ole luvanhaltijan omistuksessa. Kiinteistön omistaja on ollut useasti ympäristönsuojeluun yhteydessä ottamisalueen valvonnasta ja ottorajojen ylityksistä. Luvanhaltija on pyydetty selvitys ottoalueen rajoista tammikuussa 2022 ja selvitys on saatu. 20.6.2022 pidetyn tarkastuksen perusteella on edellytetty vanhan ottoalueen jyrkkien rintauksien aitaamista pysyvin aidoin. Samalla on todettu, että vanhan ottoalueen osalta ei ole syytä ryhtyä muihin toimenpiteisiin. Muistioon on kirjattu, että uusi loppukatselmus tulee pyytää, kun aitaukset on tehty. Samalla tarkastetaan alueella istutettujen taimien tilanne.

Maa-aineslupapäätöksessä 4.5.2010 § 103 on edellytetty jyrkempien kuin 1:2 olevien luiskien pysyvää aitaamista. Määräystä on perusteltu sillä, että jyrkkien reunojen suojaaminen on tarpeen turvallisuuden takia. Luvanhaltija on hakenut muutosta jälkihoitomääräyksiin aitaamisvelvoitteesta poikkeamiseksi ja ympäristölautakunta on 11.12.2024 § 154 tehnyt päätöksen hakemuksesta. Lautakunta ei myöntänyt muutosta lupamääräykseen. Ympäristölautakunta on päätöksen perusteluissaan katsonut, että alueen turvallisuudesta ei voida varmistua ilman aitaamista eikä perusteita aitaamisesta luopumiselle siten ole. Aitaamisessa tulee huomioida, että aita on pyrittävä toteuttamaan mahdollisimman yhtenäisenä kokonaisuutena. Työt tulee suorittaa maastoa säästäen ja tarpeetonta puuston poistoa on vältettävä.

Luvanhaltija on ilmoittanut 5.5.2025, että luvassa edellytetty aita on rakennettu.

Ympäristönsuojelu on käynyt katsomassa aitaamisen tilanteen 1.9.2025 vanhan ottoalueen itäreunan osalta. Paikalla tehtyjen havaintojen perusteella aitaaminen on tehty itäreunalla pääosin riittävältä matkalta. Aita on vihreää muovipintaista verkkoa, joka on tuettu pystyyn kierretangoilla. Muutamassa kohdassa aitaa on tuettu köysin. Osa kierretangoista oli vinossa. Aita on myös paikoitellen painunut kasaan ja ainakin yhdessä kohdassa vaikutti, että aidan yli oli kiivetty. Aitaverkon korkeutta ei mitattu, mutta matalahkon korkeuden ja materiaalin joustavuuden takia jo tarkastushetkellä havaittiin aidan kunnon heikkenemistä.

Ylöjärven kaupunki on teettänyt alueelle kuvauksen ja mittaukset 24.9.2024. Kuvauksen perusteella viimeisimmällä ottamistoiminnan piirissä olleella alueella alin korkotaso on +99,2 (N2000). Kuvauksen perusteella länsipuolen luiskassa on ylitetty ottoalue. Alueen pohjoisen ottamisrajan arvioidaan kuvien perusteella vastaavan ottamisalueen luparajaa. Alueen koillis/länsipuolella ottoalueen raja on ylitetty. Huolimatta ympäristölautakunnan vuoden 2010 päätöksen liitteenä olevan kartan yleispiirteisyydestä ja piirretyn rajan paksuudesta, voidaan kuitenkin todeta, että maa-ainesluvan mukaista koillis- ja länsipuolen ottamisrajaa ei ole noudatettu.

Toimivalta: Hallintosääntö 121 §

Lisätietoja päätöksestä: Ympäristöpäällikkö Sini Yli-Öyrä, p. 044 481 1402, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Oheismateriaali: Numeroimattomana oheismateriaalina
-Ylöjärven kaupungin ympäristölautakunnan päätös 4.5.2010 § 103 ja liitekartta
-Kuvakooste alueen itäreunan aidoista
-Vilpeen korkokuva 24.9.2024

Esittelijä: Johtava rakennustarkastaja Johanna Venäläinen

Päätösehdotus: Ympäristölautakunta toteaa, että luvanhaltija on toiminnassaan ylittänyt maa-aineslupapäätöksessä 4.5.2010 § 103 määrätyt ottamisrajat. Lautakunta päättää kuulla sekä luvanhaltijaa ja maanomistajaa asiasta. Kuulemisessa osallisilla on mahdollisuus ottaa kantaa alueen ennallistamistarpeisiin sekä esittää mahdollisia muita vaatimuksia. Maa-ainesluvan vastaisesta toiminnasta jätetään poliisille tutkintapyyntö. Lisäksi ympäristölautakunta katsoo, että aitaamista ei katsota hyväksytysti suoritetuksi. Joustava matalahko verkkoaita ei ole lupapäätöksen tarkoittama pysyvä aita. Luvanhaltijan tulee asentaa alueelle aita, joka kestää säärasitusta, on riittävän korkea estääkseen aidan yli astumisen sekä tarpeeksi tukeva varmistamaan alueella liikkuvien turvallisuuden.

Päätöksen perustelut:

Ennen lopullisen ratkaisun tekemistä mahdollisista alueen ennallistamiseen liittyvistä toimista, varaa lautakunta luvanhaltijalle ja maanomistajalle mahdollisuuden esittää mielipiteensä ennallistamistarpeesta. Kuulemisen yhteydessä on mahdollista esittää myös muita alueeseen kohdistuvia vaatimuksia.

Ottoalueen ylityksestä tehdään poliisille esitutkintapyyntö. Huolimatta siitä, että alueelta ei ole otettu kaupallisesti maa-aineksia sitten vuoden 2020, ei toiminta-alueella ole kokonaisuudessaan vielä loppunut eikä jälkihoitovelvoitteita ole katsottu tarkastuksella hyväksytysti suoritetuksi. Maa-ainesten ottaminen on luvanhaltijan ydinliiketoimintaa, jolloin heillä on ollut korostunut velvollisuus

tuntea maa-ainesten ottamista koskevat säännökset ja lupamääräysten asettamat vaatimukset.

Alueelle rakennettu aita ei riittävällä tavalla takaa alueella liikkuvien turvallisuutta. Huolimatta siitä, että alkuperäisessä luvassa ei ollut tarkemmin määritelty aidan ominaisuuksia, on luvanhaltijan tullut ymmärtää, että turvallisuussyistä vaaditulta aidalta edellytetään tukevuutta, riittävää korkeutta sekä kohtuullista ajallista kestävyyttä. Aidan tarkoituksena on estää pääsy jyrkille luiskaosuuksille. Tavanomaisesti maa-ainesten ottamisalueilla käytetään esimerkiksi ns. hirviaitaa tai muuta teräsverkkoaitaa pysyvässä aitaamisessa.

Päätös: Esittelijä teki kokouksessa seuraavan lisäyksen päätösehdotukseen; Kuulemisen yhteydessä luvanhaltijalla ja maanomistajalla on mahdollisuus ottaa kantaa myös alueen aitaamiseen.

Hyväksyttiin esittelijän tekemällä lisäyksellä.

Ympäristölautakunta 28.10.2026 § 145
337/11.02.00/2025

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Sini Yli-Öyrä

Ympäristölautakunta on päätöksellään 17.9.2025 § 115 päättänyt kuulla luvanhaltijaa ja maanomistajaa. Kuulemisessa osallisilla on ollut mahdollisuus ottaa kantaa alueen ennallistamistarpeisiin sekä esittää mahdollisia muita vaatimuksia. Lisäksi heillä on ollut mahdollisuus ottaa kantaa myös alueen aitaamiseen.

Luvanhaltija ja maanomistaja ovat toimittaneet kannanottonsa.

Luvanhaltija toteaa kuulemisessaan muun muassa (tekstiä lyhennetty, kuuleminen oheismateriaalina) ennallistamiseen liittyen, että ottotoiminnan päättymisen jälkeen on suoritettu ennallistamistoimia, jotka on otettu hyväksytysti vastaan kesäkuussa 2022 lukuun ottamatta aitaamista. Lisäksi vuoden 2022 katselmuksessa on kiinnitetty huomiota, että osa taimista on kuollut. Tämän vuoksi aitaamista koskevassa loppukatselmuksessa on sovittu tarkasteltavan taimettumista. Kuulemisessa kerrotaan katselmuksessa esille tuoduista toteamuksista mahdollisesta humusmaan levittämisestä tai nurmen kylvämisestä sekä mahdollisista täydennysistutuksista. Luvanhaltija viittaa määräaikaistarkastuksiin kertoessaan ottotilanteesta ja lupamääräysten noudattamisesta. Kuulemisessa viitataan 22.9.2020 pidettyyn katselmukseen todeten, että silloin on todettu ottoalueen rajojen ylittyneen pieneltä alueelta rintauksen sortumisen vuoksi. Samassa katselmuksessa on todettu, että alueella olevia maa-aineksia käytetään sortuneiden rintausten maisemointiin. Luvanhaltija kertoo kuulemisessaan, että 20.6.2022 alueella pidetyssä katselmuksessa on todettu luiskaukset tehdyiksi ja taimet istutetuiksi. Luiskaukset olivat tulleet hyväksytyiksi jo aikaisemmin vuoden 2021 kesäkuussa, kuten katselmusmuistiosta ilmenee. Lisäksi oli todettu alueen metsittyneen ilman

humusmaan levittämistä. Rintausten oli havaittu metsittyneen hyvin. Luvanhaltija kertoo, että tarkasteltavaksi tai avoimeksi jäi ainoastaan aitausten tarkastaminen ja puiden lisäistutustarpeen selvittäminen eikä muuta ennallistamistavoitetta asetettu. Luvanhaltijan käsityksen mukaan ennallistamistarpeita ei ole.

Ottamisrajan ylittämiseen luvanhaltija toteaa kuulemisessa muun muassa, että jo vuoden 2020 katselmuksessa oli todettu vähäiset ylitykset ja että joulukuussa 2020 on laadittu maisemointi- ja ennallistamissuunnitelma, jonka viranomainen on hyväksynyt 14.12.2020. Suunnitelmassa on todettu, että rintaukset loivennetaan kaltevuuteen 1:3 ja pyöristetään ympäristön maastoon sopivaksi. Työt on toteutettu suunnitelman mukaisesti 30.6.2021 mennessä. Katselmuksessa 20.6.2022 ei ole esitetty huomautuksia toteutettujen ennallistamistoimien perusteella, vaan työt on todettu tehdyn hyväksytysti suunnitelman mukaisesti. Lupaehtojen tarkoittamia jyrkempiä kuin 1:2 luiskoja ei ole juuri jäänyt, eikä aitaamiselle siten ylipäänsä ole ollut lupaehtojen perusteella juurikaan tarvetta. Kuulemisessa todetaan myös, että asiassa on mahdollista, että ottaminen on vähäisessä määrin ylittänyt sinänsä epäselvät ottoalueen rajat, mutta korjaavat toimet on toteutettu ja hyväksytty. Alueelta on otettu vähemmän massoja, kuin lupaehtojen mukaan olisi ollut mahdollista. Ottomäärää ei ole ylitetty, ja se on todettu mm. katselmuksessa 20.6.2022. Ottamisrajan mahdollisesta ylittymisestä ei ole aiheutunut vahinkoa tai haittaa luonnolle tai maanomistajille.

Aitaamiseen luvanhaltija toteaa kuulemisessa muun muassa, että lupaehdoissa ei ole minkäänlaisia määräyksiä sen varalle, minkälainen aidan pitää olla. Luvassa ei ole määritelty, saati edellytetty, että aidan tulisi olla hirviaitaa. Ainoa määritelmä on, että aidan tulee olla pysyvä. Luvanhaltija tuo esille, että lupaviranomainen on hyväksynyt aitaamisen aloitettavaksi katselmuksella 20.6.2022 ja tuo esille, että ehtoja tai määräyksiä aidan rakenteelle ei ole asetettu. Aidan paikka on pyynnöstä osoitettu. Luvanhaltijan mukaan lupamääräyksissä ei ole esitetty edes aidan tarkoitusta. Luvanhaltija toteaa kuulemisessa, että aita on 100 cm korkea teräsaita, joka on muovipäällysteinen. Verkko on käyttöikänsä puolesta siten erittäin pitkäikäinen. Verkko on kiinnitetty maahan rautatangoin, jolloin myös kiinnitystapa on pysyvä. Luvanhaltija toteaa, että aidan korkeus huomioiden ei ole mahdollista, että ihminen astuu verkon yli. Lisäksi viitataan rakennusten kaidekorkeuksiin tietyissä putoamiskorkeuksissa. Luvanhaltija toteaa lupaviranomaisen jälkikäteen ja vastoin lupaehtoja asettaneen uusia edellytyksiä aidalle katsoen, että nykyinen aita estää tahattomat horjahdukset lupa-alueelle, aidan kestävän säärasitusta ja että ihmisen kiipeämisen tai hirvieläimen törmäyksen kestävän aidan rakentaminen on kohtuuton vaatimus ja edellyttäisi maaston rikkomista. Luvanhaltija on valmis lisäämään pystypuita kohtiin, joissa jänneväli on liian pitkä, ja aita sen vuoksi on päässyt niiaamaan. Sen sijaan uuden aidan rakentamista koskevalle vaatimukselle ei ole luvanhaltijan mukaan perusteita. Luvanhaltija katsoo, että sillä tulee olla luottamuksensuojaperiaatteen mukaisesti oikeus luottaa siihen, että kaikki tarvittava tieto aidan rakentamiseksi annetaan lupaehdoissa tai viimeistään katselmuksella ennen rakentamista. Viranomainen ei voi toimia siten, että jälkikäteen ilmoittaa uusia edellytyksiä aitaamiselle. Tämä menettely olisi hyvän hallinnon periaatteiden vastaista. Lisäksi kuulemisessa luvanhaltija kiinnittää viranomaisen huomiota vuoden 2022 katselmuksessa annettuun määräykseen, jonka mukaan aidattavaksi on määrätty vain ne luiskat, joiden jyrkkyys on jyrkempi kuin 1:2. Hyväksytyn maisemointisuunnitelman mukaan rintaukset luiskataan 1:3 jyrkkyyteen. Näin ollen aitaamista ei tosiasiallisesti edes tarvita ainakaan alueen itäpuolella, jossa on hyväksytysti todettu itäpuolen rintausten jyrkkyydeksi 1:2,5–1:4,5. Lupaehdot eivät siis luvanhaltijan mukaan edellytä ainakaan itäpuolen rintausten aitaamista

lainkaan. Jälkikäteinen vaatimus ei vastaa lupamääräyksiä. Aidattavaksi voidaan määrätä vain ne rintaukset, joiden jyrkkyydeksi on jäänyt vähintään 1:2. Autokuljetuksen käsityksen mukaan sellaisia rintauksia ei ole jäänyt lupa-alueelle lainkaan tai vain yksittäisissä kohdin vanhalla ottoalueella.

Lisäksi kuulemisessa luvanhaltija toteaa hoitaneensa kaikki lupaehtojen mukaiset velvoitteensa ja toteaa myös, että alueelle rakennettu aita takaa riittävällä tavalla alueella liikkuvien turvallisuuden viimeistään sen jälkeen, kun tarvittavat lisäpystytuet on asennettu niihin kohtiin, joissa aita on päässyt notkahtamaan. Tämän jälkeen aita vastaa ympäristölautakunnan esittämiä vaatimuksia kestäen säärasitusta, estää aidan yli astumisen sekä on tarpeeksi tukeva varmistamaan alueella liikkuvien henkilöiden turvallisuuden. Lisätuennalla aidan tukevuus parantuu, mikä lisää aidan turvallisuutta. Luvanhaltija toteaa katsovansa, että kaikki lupaehdot ovat tulleet toteutetuksi ja asiassa ei ole enää tarpeen ryhtyä mihinkään muihin jatkotoimiin kuin lisäpystytolppien asentamiseen.

Maanomistajat tuovat lausumassaan esille alueen historiaa ja asian taustoja liittyen maa-ainesten ottamiseen. Lausumassa he kertovat muun muassa (tekstiä lyhennetty, lausuma oheismateriaalina) miten alkujaan alueelle haetun maa-ainesluvan ottamismäärää pienennettiin ensin Pirkanmaan ympäristökeskuksen ehdotuksesta ja edelleen ympäristölautakunnan päätöksellä. Alueen koon pienenemisellä oli merkittävä vaikutus ottamismäärään. Lausumassa tuodaan tämän jälkeen esille alueen valvontaan liittyviä kirjauksia ja tarkastuksia. Maanomistajat tuovat esille, että heidän toimestaan asiantuntijan kanssa luvan mukainen itäraja on merkitty kahdesti maastoon ja että merkit olisi tarkoituksellisesti tuhottu. Lausumassa kerrotaan, että toiminnanharjoittaja on perustellut lupa-alueen ylitystään maa-ainesten kokonaismäärällä. Maanomistajat tuovat esille, että lupa-alueella on kuitenkin jäljellä vieläkin luvallisia maa-aineksia eikä määrällä ole ensisijaista merkitystä maa-ainesten ottamisessa, mutta lupa-alueen rajoilla sen sijaan on. Lausumassa todetaan Ylöjärven kaupungin hyväksyneen toiminnanharjoittajan konsultin laskelmat ja lupa-alueen määritelmät, vaikka ovat huomanneet ”silmämääräisesti” rikotuksi mm. lupa-alueen rajaukset. Lausumassa maanomistajat toteavat, että pelkät, ilman kiinteistöjaotukseen sidoksissa olevaa havainnointia, dronemittaukset eivät tuota luotettavaa sijaintimateriaalia ja että KTK on törkeästi käyttänyt hyväksi kaupungin valvontaviranomaisten hyväuskoisuutta, kokemattomuutta, arkuutta ja kiinteistömittausten asiantuntemattomuutta. Huomiota katsotaan kiinnitetyn vain alueen luiskauksiin ja jälkimaisemointiin. Lisäksi lausumassa viitataan Ylöjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelman kohtiin valvontaviranomaisen tehtävistä sekä maanomistajien vuonna 2024 ympäristölautakunnalle tekemään hallintokanteluun. Maanomistajat katsovat ympäristölautakunnan päätöksen 21.8.2024 § 84 hallintokantelusta olleen kunnan omien määräysten ja velvoitteiden vastainen.

Lausumassa maanomistajat esittävät vaatimuksenaan, että luvanhaltija asetetaan vastuuseen luvattomien maa-ainesten ottamisesta luvattomalta alueelta ja että Ylöjärven kaupungin tulee selvittää koko alueen luvattomien maa-ainesten määrä huomioiden myös luvallisen ottamisalueen ulkopuolelta otettujen massojen määrä ja penkereen alentamisesta johtuva lyhentyneiden luiskien materiaali. Maanomistajat katsovat tämän olevan tärkeää, jotta he voivat aloittaa korvausneuvottelut toiminnanharjoittajan kanssa. Maanomistajat katsovat, että Ylöjärven kaupunki on myös osaltaan vastuullinen lupaehtojen laiminlyönteihin tehottoman valvontansa johdosta. Lisäksi maanomistajat vaativat, että luiskauksissa tulee noudattaa luvan mukaista 1:3 kaltevuutta. Lisäksi he kertovat, että toimialueen reunamille kasatut pintamaat, jotka olisi pitänyt palauttaa

luiskiin taimettumisen tarvitsemaksi humuskerrokseksi, on käytetty kaivamisalueen täyttämiseen. Pelkälle hiekalle istutetut mäntytaimet ovat kuivuneet ja kuolleet. Maanomistajat vaativat, että toiminnanharjoittaja tulee velvoittaa palauttamaan humus- ja ruokamultakerros esimerkiksi tuomalla hiekkapintoihin multa- tai turvekerros ja sen jälkeen suorittamaan uusi taimetus. Lisäksi lausumassa vaaditaan ehdottomasti, että toiminnanharjoittajaa ei saa missään tapauksessa vapauttaa vastuista eikä hyväksyä alueen lopullista maisemointia ja edellä olevia toimenpiteitä ilman paikalla suoritettavaa yhteistä katselmusta, johon myös maanomistajat on kutsuttu mukaan.

Edellä olevan lisäksi maanomistajat tuovat havaintoinaan ja vaatimuksinaan esille, että lupapäätöksessä on edellytetty, että vanhan alueen maisemointi/jyrkkien rinteiden pysyvä aitaus tulee lupaehtojen mukaan tehdä viiden vuoden kuluessa ottamistoiminnan aloittamisesta. Maanomistajat hakivat myöhemmin jyrkänteen maisemointiin ja luiskaukseen erillistä maa-aineslupaa, mutta sitä ei saatu. Aitaamisvelvoite on siis voimassa. Lausumassa tuodaan esille, että toiminnanharjoittaja on rakentanut aivan jyrkänteen reunalle naruilla tuetun verkkoaidan. Maanomistajat katsovat, että aita ei ole lupaehtojen edellyttämä eikä sitä saa hyväksyä. Aita ei takaa riittävällä tavalla alueella liikkuvien turvallisuutta ja aidan taakse ennen jyrkänteen reunaa tulee jättää riittävä turvaväli. Maanomistajat tuovat lausumassaan esille, että turva-aidaksi tulee kelpuuttaa vain ns. hirviaitaakin parempi, kestävämpi ja turvallisempi aita. Esimerkiksi pystysäleinen tai hyvin kiipeilyn estävä pienisilmäinen teräsaita teräksisillä pystytolpilla. Koska alueella ei ole valvontaa, aidan tulee olla normaalia korkeampi ja lähellä oleva asuntoalue aiheuttaa onnettomuusvaaraa alueen lapsille ja aidan hyväksymisen jälkeen jälkivastuu siirtyy maanomistajille.

Yhteenvetona maanomistajat toteavat, että Ylöjärven kaupungin tulee selvittää luvattomasti otettujen maa-ainesten määrät ja velvoittaa toiminnanharjoittaja suorittamaan luvan edellyttämät jälkitoimenpiteet lupaehtojen mukaisesti, rakentamaan jyrkänteille vaaditun aitauksen riittävän tukevaksi ja aikaa kestäväksi ja myös että maanomistajille tiedotetaan kaikista alueitaan koskevista toimenpiteistä ja päätöksistä ja että kun asia etenee poliisiviranomaisen tutkintaan, myös maanomistajia kuullaan tutkinnan yhteydessä.

Toimivalta: Hallintosääntö 121 §

Lisätietoja päätöksestä: Ympäristöpäällikkö Sini Yli-Öyrä, p. 044 481 1402, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Oheismateriaali: Numeroimattomana oheismateriaalina
-Maanomistajien lausuma
-Luvanhaltijan kuuleminen liitteineen (sisältää tarkastusten 20.6.2022 ja 22.9.2020 muistiot)
-Tarkastusmuistio 3.6.2021
-Valokuvat käynniltä 21.6.2021 sekä luiskauksiin liittyvä ympäristönsuojelun ja luvanhaltijan viestiketju
-Ylöjärven kaupungin ympäristölautakunnan päätös 4.5.2010 § 103 ja liitekartta
-Kuvakooste alueen itäreunan aidoista
-Vilpeen korkokuva 24.9.2024

Esittelijä: Johtava rakennustarkastaja Johanna Venäläinen

Päätösehdotus:

Ympäristölautakunta toteaa, että alueelle asennettu aita ei ole riittävä varmistamaan alueella kulkevien turvallisuutta eikä luvanhaltija ole esittänyt

nykyiselle aidalle sellaisia perusteluita, joiden perusteella asiaa tulisi tulkita toisin. Toisin kuin kuulemisessa tuodaan esille, on maa-ainesluvan perusteluissa mainittu aitaamisen perusteen olevan turvallisuus. Luvanhaltijaa edellytetään toimittamaan ympäristölautakunnalle hyväksyttäväksi suunnitelma vaatimukset täyttävän aidan rakentamisesta 31.12.2026 mennessä.

Alueella ei ole pidetty maa-aineslain tarkoittamaa lopputarkastusta, jossa jälkihoitotoimenpiteet olisi kokonaisuudessaan todettu suoritetun hyväksytysti. Ympäristölautakunta katsoo, että maanomistajilla on asianosaisina oikeus osallistua alueella luvanhaltijan kanssa pidettäviin mahdollisiin tarkastuksiin. Näistä tarkastuksista tullaan jatkossa toimittamaan tieto myös maanomistajille. Lopulliseen lopputarkastusmuistioon tullaan myös liittämään muutoksenhakumahdollisuus.

Ympäristölautakunta toteaa, että maa-ainesluvan lupamääräyksissä edellytettyjä jälkihoitovelvoitteita kasvualustan ja istutusten osalta tulee edelleen noudattaa. Alueen taimettumisen tilanne tullaan tarkastamaan ja tarvittaessa edellytetään luvan mukaisesti toimenpiteitä, jotta luvassa jälkihoitoa koskevat velvoitteet täyttyvät.

Otettujen maa-ainesten määrää ja sijaintia ottoalueella tullaan arvioimaan mahdollisimman tarkasti ja tiedot toimitetaan sekä maanomistajalle että luvanhaltijalle. Ympäristölautakunta myös toteaa, että vaikka luiskaukset on tarkastuksilla hyväksytty, voidaan tilannetta arvioida uudelleen, mikäli havaitaan, että viranomaiselle on toimitettu virheellistä materiaalia, annettu puutteellisia tietoja tai luiskauksissa havaitaan merkittäviä puutteita.

Päätöksen perustelut:

Ympäristölautakunta on päätöksellään 17.9.2025 § 115 todennut alueelle rakennetun aidan riittämättömäksi ja edellyttänyt luvanhaltijaa asentamaan alueelle aidan, joka kestää säärasitusta, on riittävän korkea estääkseen aidan yli astumisen sekä tarpeeksi tukeva varmistamaan alueella liikkuvien turvallisuuden. Maanomistaja on lausumassaan tuonut esille muun muassa sen, että aidan kunnossapito jää maanomistajalle, johon perustuen on asianmukaista edellyttää aidalta kohtuullista ajallista kestävyyttä. Lisäksi perusteena aitaamisvelvoitteelle maa-ainesluvassa on ollut alueen turvallisuus, jota ei voida taata alueelle toteutetulla rakenteella. Luvanhaltija on kuulemisessa tuonut esille, että olisi valmis lisäämään pystypuita kohtiin, joissa jänneväli on liian pitkä ja sen vuoksi aita on päässyt niiamaan. Tätä ei kuitenkaan katsota riittäväksi toimenpiteeksi. Aitaa on jouduttu pian rakentamisen jälkeen tukemaan naruilla ja aidan painuminen osoittaa myös sen, että materiaali on niin pehmeää, että se ei kestä rasitusta eikä välttämättä siten edes talvien lumikuormaa. Vaikka maa-ainesluvassa ei ole tarkasti määrätty aitaamisesta, on alalla melko vakiintuneet käytännöt siitä, millaisia aitoja käytetään maa-ainesalueiden suojaamiseen ottamisenkin aikana. Lisäksi on huomioitava, että luvanhaltija on hyväksynyt heille pyynnöstä esitetyn aidan sijainnin ja tehnyt aidan tälle rintauksen osuudelle.

Lähtökohtaisesti maa-aineslain mukaisesta lopputarkastusmuistiosta ei anneta muutoksenhakumahdollisuutta. Kuitenkin joissain tilanteissa tämä voidaan katsoa tarpeelliseksi ja perustelluksi. Vilpeenharjun maa-ainesten ottamisalueen

kohdalla luvanhaltija ja maanomistaja ovat eri taho, joten muutoksenhakumahdollisuus takaa eri osapuolten oikeusturvan toteutumisen.

Maanomistajan lausumassaan esille tuoma kohta alueelle istutettujen taimien heikosta menestymisestä on todettu tarkastuksilla. Tarkastuksella 20.6.2022 on todettu, että toiminnanharjoittajan tulee pyytää uutta loppukatselmusta, kun aitaukset on tehty ja samalla tarkastetaan alueelle istutettujen taimien tilanne. Muistioon on kirjattu, että tarvittaessa alueella on tehtävä täydennysistutuksia kuolleiden taimien tilalle. Mikäli taimet eivät lähde kasvamaan, voi alueelle olla syytä levittää humusmaata tai kylvää nurmea luvan mukaisesti paremman kasvualustan aikaansaamiseksi. Luvassa on lisäksi määrätty, että tarvittaessa täydennysistutuksia on tehtävä kahden vuoden kuluessa. Näiden jälkihoitovelvoitteiden valvonta on osa tavanomaista maa-ainesalueiden valvontaa, jota on käsitelty jo aiemmin tarkastusten yhteydessä ja luvanhaltija on tietoinen havaituista puutteista. Luvan määräyksen 6 mukaisesti luvanhaltijan on tullut varautua hankkimaan pintamaita tarvittaessa lisää muualta.

Maanomistaja on lausumassaan vaatinut, että kaupungin tulee selvittää koko alueen luvattomien maa-ainesten määrä huomioiden myös luvallisen ottamisalueen ulkopuolelta otettujen massojen määrä ja penkereen alentamisesta johtuva lyhentyneiden luiskien materiaali. Maa-ainesten määrä pyritään selvittämään ja laskemaan. Tiedot toimitetaan edelleen maanomistajalle ja luvanhaltijalle sekä tarvittaessa muille viranomaisille. Massamäärien selvittämisessä tulee kuitenkin huomioida aineistoon liittyvät epävarmuudet, kuten alkuperäisen lupahakemuksen mukaisen kartta-aineiston yleispiirteisyys, laserkeilausaineistojen pistetiheys sekä ajalliset tauot kuvaus- tai muissa aineistoissa. Huomioitavaa on myös, että toiminnanharjoittaja on aikoinaan kertaalleen toimittanut arvion massamääristä. Viranomaisen suorittama laskenta tehdään valvonnallisesta näkökulmasta. Maanomistajien ja luvanhaltijan väliset korvausneuvottelut tai muut sopimusasiat ovat yksityisoikeudellinen riita-asia eivätkä osa valvontaviranomaisen tehtäviä.

Ottamisalueen luiskaukset on hyväksytty tarkastuksilla 3.6.2021, 21.6.2021 (maastokäynti) ja edelleen todettu tarkastuksella 20.6.2022. Perusteena on ollut muun muassa toiminnanharjoittajalta saatu materiaali ja tarkastuksilla tehdyt havainnot. Ympäristölautakunta kuitenkin varaa itselleen mahdollisuuden ottaa kantaa luiskauksiin, mikäli massamäärälaskentojen yhteydessä esille tulee merkittäviä puutteita tai viranomaiselle toimitetuissa tiedoissa todetaan ristiriitaisuuksia. Mikäli poikkeavuuksia ei havaita, pysyttäydytään tarkastusmuistioihin kirjoitetussa. Myös luiskauksista tulee vielä erikseen kirjaus lopputarkastusmuistioon, johon varataan mahdollisuus hakea muutosta.

Maanomistaja on vaatimuksissaan tuonut esille, että heitä kuultaisiin poliisitutkinnan yhteydessä. Ympäristölautakunta huomauttaa, että se ei voi vaikuttaa poliisitutkintaan, vaan poliisi suorittaa tutkintaansa itsenäisesti omien menettelyidensä mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Lautakunta piti kokoustauon klo 19.05-19.10.

Jakelu
Luvanhaltija
Maanomistaja